

Yhteenvetosivu:

Hyvinvointialueen selvitys

Tämä on hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän vuosittainen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021: 29 §:n 2 momentti). Tässä kyselyssä hyvinvointialueella tarkoitetaan myös Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää. Selvitys tarvitaan syksyn 2024 hyvinvointialueneuvotteluja, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioita, sekä STM:n vuosittaista selvitystä varten.

Tämä selvitys tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön (kirjaamo.stm@gov.fi) sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjaamoihin (kirjaamo@thl.fi) viimeistään 3.5.2024 klo 16.15. Webropol-lomakkeelle täytetyt vastaukset tulee tulostaa pdf-muodossa ja toimittaa allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä. Webropol-kysely sisältää 2 osaa. STM pyytää hyvinvointialuetta koordinoimaan selvitykseen vastaamisen ja toimittamaan yhden koordinoitun vastauksen. Kyselyn voi halutessaan tallentaa keskeneräisenä ja jatkaa täyttämistä myöhemmin "tallenna ja jatka myöhemmin" -painikkeesta.

Mikäli johonkin alla olevaan kysymykseen löytyy täsmentävää tietoa hyvinvointialueen virallisista asiakirjoista, vastauksen perään voi kirjata ao. kohdan sekä kirjata toimitelimen päätöksen ja pykälänumeron päivämäärineen.

Täytetyn kyselyn yhteenvetosivu (pdf) tulee ladata ja lähettää em. kirjaamoihin. Tarkempi ohjeistus löytyy kyselyn lopusta. Lisätietoja tarvittaessa antaa Petra Kokko, petra.kokko@gov.fi.

Kyselystä puuttuu kysymykset numero 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 teknisen muutoksen takia.

1. Yhteyshenkilön tiedot

Hyvinvointialue	Pohjois-Savon hyvinvointialue
Titteli	talousjohtaja
Nimi	Kari Janhonen
Puhelinnumero	044 717 2078
Sähköposti	kari.janhonen@pshyvinvointialue.fi

Osa I: Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tila sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden täyttyminen

Selvityksen ensimmäinen osa noudattaa valtakunnallisiin tavoitteisiin perustuvaa rakennetta, jota edellytetään myös järjestämislain 30 §:n mukaisilta asiakirjoilta (ks. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2023–2026:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165405>):

- Yhdenvertaisuus (mm. saatavuus, jatkuvuus, yhteensovittaminen ja henkilöstö);
- Kustannusvaikuttavuus (mm. talous ja vaikuttavuus);

- Yhteistyö (mm. yhdyspinnat ja valmiusasiat) sekä
- Tieto (mm. TKIO, tiedonhallinta ja digitalisaatio).

Yhdenvertaisuus-päätavoitteen alla on kaksi tavoitetta:

Alatavoite: Selkeä palvelujärjestelmä, palveluverkko ja palveluohjaus lisäävät peruspalvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja yhteensovittamista

2. Mitä sosiaali- ja terveydenhuollon fyysisen palveluverkon muutoksia on tapahtumassa vuoden 2024 loppuun mennessä teidän hyvinvointialueellanne?

Hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistus on parhaillaan käynnissä. Aluehallitus käynnisti uudistamisohjelman valmistelu syyskuussa 2023 (Ahall 18.09.2023 § 282) ja asetti sille 30-50 M€ pysyvän kustannusvaikutustavoitteet joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi. Uudistamisohjelma on keskeinen osa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan neljää kokonaisuudistusta:

R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus

R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus

R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus

R4. Yliopistollisen sairaalan uudistus

R1 ja R2 osalta tavoite on saada uudistukset päätöksentekoon kesään mennessä ja muiden osalta tämän vuoden aikana. Uudistukset pitävät sisällään hyvinvointialuetasoiset palveluverkkosuunnitelmat.

Lisäksi tänä vuonna on tehty erillisiä palveluverkkoon vaikuttavia päätöksiä kuten:

Vammaisten asumispalveluyksikkö Poutapilvi, Rautavaara, on lakkautettu 1.1.2024. Pielaveden vammaisten päivätoimintayksikkö on lakkautettu 1.1.2024 ja toiminta on siirretty Keiteleen päivätoimintayksikköön. Perhekeskuspalveluissa äitiysneuvolapalvelut on Tuusniemeltä siirretty Kaaville ja Rautavaaralta Iisalmeen.

3. Onko hyvinvointialueellanne käytössä digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus (ns. digisotekeskus), johon digitaalisen asioinnin palvelut on keskitetty?

Digitaalisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa asioidaan käyttämällä digitaalista asiointikanavaa ja / tai sähköistä alustaa. Digisotekeskuksella voidaan tarkoittaa esimerkiksi sosiaali- ja terveyskeskusta, joka toimii verkossa. Asiakas / potilas saa palvelua / hoitoa etänä esim. kotoa käsin eikä asiointi vaadi asiakkaan / potilaan asioimista fyysisessä toimipisteessä.

Osittain, digisotekeskuksen palvelut ovat käytössä osassa hyvinvointialueen kunnista

4. Kuva millainen digisotekeskus on tällä hetkellä:

Mikäli vastasit kysymykseen 3 "kyllä" tai "osittain", vastaa myös tähän kysymykseen.

Ei ole keskitettyä digisotekeskusta vaan erillisiä hajautuneita ratkaisuja toiminnoittain tai kunnittain. Tilanne johtuu muutoksen yhteydessä kunnista ja kuntayhtymistä perityistä ratkaisuista, joita ei ole vielä päästy yhtenäistämään. Keskitetyn mallin suunnittelu ja digipalvelualusta kilpailutus on menossa.

5. Kuva, miten yhteydenotto tapahtuu:

Mikäli vastasit kysymykseen 3 "kyllä" tai "osittain", vastaa myös tähän kysymykseen.

Pääosin puhelimitse, mutta joillakin alueilla on käytössä oirearviopohjainen sähköinen yhteydenotto tai chat-palvelu. Lisäksi chat-palvelua on muuallakin, kuten esimerkiksi ikäkeskuksen neuvontapalvelussa. Digihoitopoluissa on käytössä viestitoiminta, jota kautta yhteydenotto voi tapahtua.

6. Kuva, millaisia palveluja on saatavilla:

Mikäli vastasit kysymykseen 3 "kyllä" tai "osittain", vastaa myös tähän kysymykseen.

Chat-palvelua ikäkeskuksen asiakasneuvonnassa koko alueen laajuudella ja Ylä-Savon alueella sotekeskuksessa (Terveyspalvelut) ja ei-online -palvelua muille. Viestipalvelumuodossa (vastausaika 1-3 vrk) suun th, mielenterveys ja päihdepalvelut, ehkäisy, äitiys, lastenneuvola/koulu- ja opiskelupalvelut

Topi-painikebotti palvelee koko hyvinvointialuetta, mutta Ylä-Savon alueella pääsee asioimaan ihmisen kanssa. Viestinjättöpalvelua Klinik Access -ratkaisun avulla ja lisäksi joillakin digihoitopoluilla.

Etävastaanotot ikääntyvien palveluissa, erityispalveluissa psykiatriassa, perhepalveluissa, työikäisten sosiaalipalveluissa, mielenterveys- ja päihdepalvelut (osin), avokuntoutus, puheterapia (osin), fysioterapia (osin) ja lisäksi joitain muitakin pienempiä toimintoja. Myös digihoitopolkujen kautta voi tehdä etävastaanoton. Laiteavusteista etävastaanottoa on muutamilla paikkakunnilla.

Digihoitopolut erityispalveluissa ja pari hyvinvointialuetasoista polkua. Käytössä n. 30 kpl ja n. 10 kehityksessä. Terveyskylän talot asukkaille ja Terveyskylä Pro ammattilaisille. Omaolon osalta käyttöönottoprojekti käynnissä.

Perhekeskustoimintaa tukevia digipalveluita on käytössä; Sähköinen perhekeskus (Omaperhe) ja etäperhevalmennus.

Sähköinen ajanvaraus pienimuotoisesti ja alueellisesti vaihdellen. Tarmoa-pilotti alkamassa.

7. Kuva, ketä ammattilaisia digisotekeskuksessa työskentelee:

Mikäli vastasit kysymykseen 3 "kyllä" tai "osittain", vastaa myös tähän kysymykseen.

Varsinaista digisotekeskusta ei vielä ole, mutta kohdassa 6 lueteltuja palveluita tuottaa hyvin laaja joukko erilaisia ammattinimikkeitä/-ryhmiä.

8. Miten digitaalisten palvelujen kehittämisessä huomioidaan riittävä tuki asukkaille, joille digitaalisten ratkaisujen käyttäminen on vaikeampaa?

Kilpailutuksessa / hankinnassa huomioidaan loppukäyttäjien tuki digitaalisten ratkaisujen käytössä. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä kiinnitetään huomiota asiakaskokemukseen ja sujuvaan asiointiin. Varmistetaan lähi- ja puhelinasiointi asukkaille, joille digitaalisten palveluiden käyttäminen ei onnistu.

9. Miten digitaalisten palvelujen kehittämisessä huomioidaan riittävä tuki sote-ammattilaisille?

Kilpailutuksessa/ hankinnassa huomioidaan ammattilaisten tekninen- ja käyttäjätuki, huomioidaan aktiivinen viestintä jo ennen käyttöönottoa ja käyttöönottoprosessin aikana, huomioidaan ja suunnitellaan ammattilaisten koulutus. Monikanavaista koulutusmallia ollaan kehittämässä ja tuotetaan koulutusmateriaaleja.

10. Onko hyvinvointialueella käytössä liikkuvia palveluja perusterveydenhuollon vastaanottopalveluiden ja suun terveydenhuollon tuottamiseksi?

Liikkuvista palveluista ei toistaiseksi ole kansallista määritelmää. Tässä kysymyksessä liikkuvilla palveluilla tarkoitetaan niitä palveluita, jotka korvaavat tai täydentävät kivijalkapalveluita. Tähän sisältyvät myös uudenlaiset innovaatiopalvelut.

Kyllä. Mitä palveluja tuotetaan liikkuvana palveluna?

Suun terveydenhuollossa on POP-Up toimintaa eli koululaisten tarkastuksia viedään kouluille

11. Onko hyvinvointialueella käytössä liikkuvia palveluja sosiaalipalveluiden tuottamiseksi?

Liikkuvista palveluista ei toistaiseksi ole kansallista määritelmää. Tässä kysymyksessä liikkuvilla palveluilla tarkoitetaan niitä palveluita, jotka korvaavat tai täydentävät kivijalkapalveluita. Tähän sisältyvät myös uudenlaiset innovaatiopalvelut.

Kyllä. Mitä palveluja tuotetaan liikkuvana palveluna?

Perhe- ja vammaispalveluissa sosiaalityössä ja sosiaaliohjauksessa jalkaudutaan tapamaan asiakasta palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelmien teossa sekä muussa viranomaistyössä hyvinvointialueen pienempiin toimipisteisiin, asiakkaiden arjenympäristöihin ja asiakkaiden kotiin. Lisäksi erityishenkilöstö (mm. psykologit, puheterapeutit, kommunikaatio-ohjaaja, autismikuntoutusohjaaja) tuottaa palveluitaan satelliitin omaisesti liikkuvana palveluna. Ikääntyneet: Toimialan palvelut kuten kotihoito kotisairaala kotisairaalan hoito, kuntoutus ja geriatriset lääkäripalvelut ja pääosin myös asiakasohjaus ja tuotetaan liikkuvana asiakkaan kotiin vietävänä palveluna. Kotiin vietäviä palveluja tukevat lukuisat kotiin vietävät tukipalvelut Työikäisten sosiaalipalvelut: Työntekijät jalkautuvat esimerkiksi tekemään palvelutarpeen arvioita ja muuta viranomaistyötä pienempiin palveluyksiköihin ja asiakkaiden kotiin.

Alatavoite: Sote-henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseen on luotu edellytykset

12. Mitkä ovat keskeiset toimenpiteet, joita alue on tunnistanut, suunnitellut sekä toimeenpannut vuokratyön käytön vähentämiseksi?

Lääkäri- ja hoitotyön osalta ostopalvelua korvattu omalla tuotannolla HVA virkoja perustamalla, jolloin saatu nettosäästävää vaikutusta. Suunnitteilla on oman varahenkilöstön vahvistaminen 1.6.24 alkaen hoitotyön henkilöstövuokrauksen kustannusten hillitsemiseksi. Lisäksi hoitotyön henkilöstövuokrauksen kilpailutuksen toimeenpano on parhaillaan käynnistymässä. Myös lääkäri- ja hoitotyön vuokrauksen kilpailutuksen selvittäminen on käynnissä. Henkilöstövuokrausta kohdennetaan vain lakisääteisen toiminnan välttämättömiin tilanteisiin. Psykologien osalta on tarkastettu palkkausta ja otettuun käyttöön rekrylisä. Lisäksi hyvinvointialueella on toiminnassa haasteellisten ammattiryhmien veto- ja pitovoimatyöryhmät.

13. Onko alue tehnyt yhteistyötä muiden alueiden kanssa henkilöstön saatavuuden eteen (kuten henkilöstön yhteiskäyttö, rekrytointiyhteistyö)?

Kyllä. Pohjois-Savon hyvinvointialue on koordinoanut koko itäisen YTA –alueen kansainvälisen rekrytoinnin kilpailutusta. Ensimmäiset hoiva-alan työntekijät ovat saapuneet alueelle helmikuussa 2024. Lisäksi osana YTA sopimusta on HR johto kirjannut tavoitteensa.

Kustannusvaikuttavuus-päätavoitteen alla on kaksi tavoitetta:

Alatavoite: Toiminta on taloudellisesti kestävä ja kustannusten kasvua hidastetaan suhteessa palveluntarpeen kasvuun

14. Tarveperustaisen rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämiseen:

Arvioi asteikolla 1-4, jossa 1 = riittämätön, 2 = todennäköisesti riittämätön, 3 = jokseenkin riittävä, 4 = riittävä.

	1	2	3	4
Taloussuunnitelmakaudella	☒	☐	☐	☐
Pidemmällä aikavälillä	☐	☒	☐	☐

15. Mitä uusia investointeja tai investointia vastaavia sopimuksia on odotettavissa joulukuussa 2024 toimitettavassa investointisuunnitelmassa 2026-2029, joista ei ole ollut kirjauksia aiemmin ministeriöihin toimitetuissa investointeja koskevissa materiaaleissa?

Kysymys on lakisääteinen velvoite: 29 § 2 mom.

Lastensuojeluyksikön Kinnulan korvausinvestointi (toimitiloiltaan ei täytä rekisteröitymisedellytyksiä) ja samassa yhteydessä lisättäisiin 7 lastensuojelupaikkaa. Lisäksi Toukolan + vastaanotto ja arviointi toimitilojen korvausinvestoinnit tilojen huonokuntoisuuden vuoksi. Vammaisten asumispalveluiden Peippolan (lasten tilapäishoidon yksikkö) ja Kivelän vammaisten toimintakeskus investointiesitys tehty kiinteistön huonon kunnon vuoksi (toimintojen siirtäminen vuoden 2025 loppuun mennessä). Vammaispalveluiden asumisyksikköjen kuntotarkastusten yhteydessä on mahdollista, että uusia korvausinvestointitarpeita tulee esille.

Investointeja vastaavien sopimusten osalta ei ole ollut aiempia kirjauksia alla olevista sopimuksista. Sote-ajoneuvojen osalta aiemmin ilmoitetut tiedot ovat olleet puutteellisia ja ovat nyt tarkentuneet.

Investointeja vastaavat sopimukset

Rakennukset

Iisalmen ikäihmisten asumispalveluyksikkö 2026: 7,4M

Lastensuojeluyksikkö, eteläinen alue, 14 paikkaa 2026: 4,5M

Lastensuojeluyksikkö, keskinen alue, 14 paikkaa 2027: 4,5M

Lasten tilapäishoitoyksikkö ja päivätoiminta, 14 paikkaa 2027: 5,0M

Sukevan pelastusasema 2027: 2,0M

Laite- ja kalustohankinnat

soteajoneuvot 2026: 3,0M, 2027: 2,0M, 2028: 3,5M, 2029: 4,7M

Muutoksena aiemmin ilmoitettuihin tietoihin investointeja vastaavien sopimusten osalta on vuodelle 2025 esitettyjen Suonenjoen sotekeskuksen (12,0 milj. euroa) ja Leppävirran sotekeskuksen (12,0 milj. euroa) siirtyminen vuodelle 2026.

Taseinvestointien osalta rakennushankkeisiin kohdistuvia lisäyksiä vuosille 2026 - 2029 aiemmin ilmoitettujen tietojen lisäksi on n. 25 miljoonaa euroa. Tämä koostuu mm. teknisten järjestelmien peruskorjauksesta. Lisäksi v. 2023 investointisuunnitelmaan sisältyneeseen Uusi Sydän hankkeeseen kohdistuu kustannusnousupaineita n. 3,0 miljoonaa euroa vuosina 2027 – 2028.

ICT-investointien osalta vuodelle 2026 kohdistuva vanhojen tietojen Kanta-arkistointi n. 3,0 miljoonaa euroa ei ole sisällynyt aiemmin ilmoitettuihin tietoihin. ICT-investointien tiedot tulevat myös muilta osin tarkentumaan myöhemmin.

Laiteinvestointien osalta aiemmin ilmoitettuihin tietoihin ei ole tulossa tämän hetken tiedon mukaan olennaisia muutoksia.

16. Arvioi asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Iäkkäiden ympärivuorokautiset asumispalvelut

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia

17. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Iäkkäiden ympärivuorokautiset asumispalvelut

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	57
------------------------	----

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	42
------------------------	----

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	1
------------------------	---

18. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Iäkkäiden kotihoito

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

19. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Iäkkäiden kotihoito

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	94
------------------------	----

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	3
------------------------	---

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	3
------------------------	---

20. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Vammaisten ympärivuorokautiset asumispalvelut

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

21. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Vammaisten ympärivuorokautiset asumispalvelut

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	31
------------------------	----

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	69
------------------------	----

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

22. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautiset asumispalvelut

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

23. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautiset asumispalvelut

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	100
------------------------	-----

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

24. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Päihdekuntoutujien ympärivuorokautiset asumispalvelut

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

25. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Päihdekuntoutujien ympärivuorokautiset asumispalvelut

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	3
------------------------	---

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	97
------------------------	----

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

26. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Lastensuojelun laitoshoido

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

27. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Lastensuojelun laitoshoido

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	14
------------------------	----

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	86
------------------------	----

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

28. Arvioikaa asiakasmäärien perusteella seuraavien palvelujen järjestämistavat vastaushetkellä (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli): Lastensuojelun perhehoito

% kaikista asiakkaista

Ei vastauksia
----

29. Arvioi asiakasmäärien perusteella seuraavan palvelun järjestämistavat vastaushetkellä: Lastensuojelun perhehoito

oma tuotanto

% kaikista asiakkaista	95
------------------------	----

ostopalvelu

% kaikista asiakkaista	5
------------------------	---

palveluseteli

% kaikista asiakkaista	Ei vastauksia
------------------------	---------------

30. Mikä on alueen arvion mukaan riittävä oma tuotanto edellä mainittujen palvelujen järjestämiselle ja onko tavoitetaso oman tuotannon osuudelle päätetty?

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on yhteensä 42 lapsen yksin kodin ulkopuolelle, lastensuojelun laitoshuoltoon sijoittamista varten tarkoitettua asiakaspaikkaa. 14 näistä paikoista sijaitsee Iisalmessa; 7 Varkaudessa ja loput Kuopion alueella osana Mäntyrinteen perhetukikeskusta (14) sekä Lastensuojelulaitos Lainetta (7). Vuonna 2023 omissa laitossyksiköissä tuotettiin noin 15800 hoitovuorokautta. Noin 55% 0-17-vuotiaiden Pohjois-Savon alueen lastensuojelun asiakkuuksista sekä kodin ulkopuoliselle sijoittamisen tarpeista kohdentui vuonna 2023 hyvinvointialueen keskeiselle alueelle (Kuopio). Vuoden 2023 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli yhteensä 985 lasta: yhteenlaskettuja hoitopäiviä muodostui 243 197. 50 % hoitovuorokausista kohdentui 13-17 vuotiaisiin (135 720 hoitovuorokautta).

Tavoitetasoa tarkalle oman tuotannon osuudelle ei ole vielä päätetty. Osana palveluverkkouudistusta omatuotannon osuutta on esitetty lisättäväksi eri vaihtoehdoin; investointiesityksissä vuosille 2026–2029 on esitetty lastensuojelun laitoshoidon asiakaspaikkamäärän lisäystä 7+7 asiakaspaikalla –osuutta (tavoitteena 5110 tuotettua hoitovuorokautta). Pohjois-Savon hyvinvointialueella on meneillään kehittämisprojekti, jossa kehitetään lastensuojelun laitoshoidon kokonaisrakennetta sekä palvelutarpeisiin vastaavuutta ajalla 1.4.2024-31.10.2025.

Vammaispalveluiden osaltakaan ei ole määritelty tarkkaa tavoitetta oman tuotannon osuudelle, mutta yleisenä näkymä on ollut, että palvelutuotannon oman tuotannon osuutta tulisi kasvattaa jo varautumisen näkökulmasta. Lisäksi palvelutuotannon painottumista ympärivuorokautiseen tulisi muuttaa asumisen yhteisöllisen asumisen ja tuetun asumisen suuntaan.

Ikääntyneet: Varsinaista tavoitetasoa ei ole päätetty, vaikka oman tuotannon osuus jo lainsäädännönkin näkökulmasta tulisi olla riittävä. Tarve rajata investointeja rajaa mahdollisuuksia oman tuotannon osuuden vahvistamiseen.

31. Miten resurssien allokoinnissa on huomioitu painopisteen siirto perustasolle jo talousarvioprosessissa?

Resurssien siirto perustasolle on otettu huomioon jossain määrin erityissairaanhoidon ja peruspalveluiden välisessä rahanjaossa. Lisäksi siirto perustasolle on otettu huomioon ikääntyvien palveluissa.

Alatavoite: Toiminnan ohjauksessa ja johtamisessa painotetaan vaikuttavuusperustaisuutta

32. Mitä toimenpiteitä vaikuttavuusperustaisuuden edistämiseksi on meneillään alueellanne?

Kirjatkaa kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka eivät sisälly Suomen Kestävän Kasvun –ohjelman vaikuttavuuspilotteihin sekä vaikuttavuustutkimuksen osaamista vahvistaviin kehittämishankkeisiin.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen Strategia- ja kehittäminen toimialalle sijoittuvan Arviointi-, laatu- ja vaikuttavuusyksikön tehtävänä on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta hyvinvointialueella niin operatiivisella, taktisella kuin strategisellakin tasolla. Syksyllä 2023 aiheesta luotiin yhteistä ymmärrystä ja käytiin aktiivista keskustelua P-SHVA toimijoiden kanssa mm. seuraavista aiheista: Miten vaikuttavuuden halutaan ohjaavan HVA:n toimintaa? Mitä vaikuttavuusohjaus meillä tarkoittaa? Mikä merkitys vaikuttavuudella on HVA:n strategiassa? Mikä on vaikuttavuuden/vaikuttavuuden johtamisen strategia HVA:lla? Miten HTA implementoidaan tiiviimmin osaksi HVA:n rakenteita? Keskustelun pohjalta kuvattiin vaikuttavuuden johtamisen ja kehittämisen prosessit, ja perusterveydenhuollon toiminnan vaikuttavuutta edistävä laatu- ja vaikuttavuusryhmä aloitti toimintansa tammikuussa 2024. Muiden toimialojen kanssa suunnittelu etenee toukokuun 2024 lopussa ja kesän jälkeen.

Vaikuttavuusperusteisen hoidon edistämisen painopisteiksi hyvinvointialueella on päätetty tyypin 2 diabetes ja mielenterveys/päihde/masennuspotilaat. Työ näiden asiakasryhmien hoidon vaikuttavuuden parantamiseksi alkoi vuonna 2023 ja jatkuu edelleen mm. prosessien standardoinnin ja palveluketjukuvausten merkeissä.

Vaikuttavuusosaamisen nykytila organisaation johdossa selvitettiin syksyn 2023 aikana kypsyysarvioinnilla. Kypsyysarvioinnin pohjalta aloitettiin tekemään vaikuttavuuden kehittämissuunnitelmaa tunnistettujen ongelmakohtien ja haasteiden ratkomiseksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialue on tiiviisti mukana kansallisen vaikuttavuuskeskuksen pilotoinnissa ja rakenteiden luomisessa yhdessä muiden yliopistollisten hyvinvointialueiden kanssa. Pohjois-Savon hyvinvointialue on mukana STM:n vetämässä vaikuttavuusverkostossa, jossa pohditaan vaikuttavuusohjauksen keinoja ja mahdollisuuksia. Yksi käsiteltävistä aiheista on ollut vähähyötyisistä hoidoista luopuminen. Geneerisen PROM:n pilotointia koskevan hankkeen suunnittelu on alkanut yhteistyössä THL:n kanssa.

Menetelmäarviointi (HTA) on vakiintunut käyttöön sairaanhoitopiirin aikana ja toimintamalli on siirtynyt sellaisenaan hyvinvointialueelle. YTA-alueella järjestäydettiin uudelleen ja YTA-alueen arviointi- ja vaikuttavuusverkosto aloitti toimintansa tammikuussa 2024. Menetelmäarviointikäytänteitä yhtenäistetään niin terveydenhuollon kuin sosiaalihuollon menetelmien osalta.

Vaikuttavuusosaamista lisättiin webinaarikoulutuksilla, joita järjestettiin syksyllä 2023 ja keväällä 2024.

Yhteistyö-päätavoitteen alla on kaksi tavoitetta:

Alatavoite: Hyvinvointialueiden ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä on toimivat yhteistyörakenteet, joissa painottuu ennaltaehkäisy

33. Miten lakisääteiset hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät tehtävät* on järjestetty ja minkälaiset resurssit niihin alueella on varattu?

*Mm. alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja vuosittaiset hyte-neuvottelut

Pohjois-Savon hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja osallisuuden edistämistä linjaa alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joka hyväksyttiin aluevaltuustossa toukokuussa 2022. HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025 ovat:

Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen

Vanhemmuus vahvistuu

Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen

Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy

Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen

HYTE –resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

HYTE-työtä koordinoi Pohjois-Savon hyvinvointialueen HYTE- ja osallisuuspalvelualueen HYTE- ja osallisuustiimi, ja toimenpiteitä toteuttavat laaja hyvinvointialueen, kuntien, seurakunnan, järjestöjen ja hankkeiden verkosto. Hankkeiden (RRP Arjen ilo ja tuki) myötä HYTE- ja osallisuustyötä vahvistaa myös hankehenkilöstö. HYTE- ja osallisuuspalvelualue koordinoi myös hyvinvointialueen avustusperustaista sekä toiminnallista yhteistyötä yleishyödyllisten yhdistyksille.

HYTE- ja osallisuustiimiin kuuluu kuusi henkilöä: HYTE- ja osallisuuspäällikkö, kolme hyvinvointikoordinaattoria: ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö (1), elintapojen edistäminen (1) ja tapaturmat ja väkivalta (1) ja kaksi asiantuntijaa: järjestöyhteistyö, avustusperustainen ja toiminnallinen yhteistyö yleishyödyllisten toimijoiden kanssa (1) ja toimielintyöskentely mm. ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto ja osallisuustyö (1). Viisi hankehenkilöä edistää monialaista HYTE-palvelukonseptia.

Vuosittaiset HYTE-neuvottelut:

Pohjois-Savon alueellista HYTE-työtä johtaa HYTE-neuvottelukunta (vapaaehtoinen vaikuttamistoimielin). HYTE-neuvottelukunta koostuu maantieteellisesti ja eri toimialoja kattavista kuntajäsenistä, hyvinvointialueen edustajista, oppilaitosten ja muiden toimijoiden (poliisi, apteekit, järjestöt, maakuntaliitto, TE-palvelut, poliisi) edustajista. HYTE-neuvottelukunnan sihteeristönä toimii hyvinvointialueen HYTE- ja osallisuustiimi.

HYTE-neuvottelukunta vastaa muun muassa aluehallitukselle menevien HYTE-asioiden valmistelusta, alueellisen hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön johtamisesta ja vuosittaisista lakisääteisistä neuvotteluista kuntien ja muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Vuosittaiset HYTE-neuvottelut on pidetty vuonna 2023 kesäkuussa ja vuonna 2024 pidetään toukokuussa.

Lakisääteiset HYTE-neuvottelut on toteutettu koko alueen yhteisenä neuvotteluna HYTE-neuvottelukunnan kokouksessa. HYTE-neuvottelut sisältävät aineiston esittelyn varsinaisia neuvotteluja edeltävässä kokouksessa, ennakkokyselyn (kuakin organisaatio ja kunnat täyttävät ennakkokyselyn) ja työpajatyöskentelynä toteutetut HYTE-neuvottelut. HYTE-neuvottelujen yhtenä keskeisenä aineistona vuosittainen hyvinvoinnin vuosiraportti. Pöytäkirjat toimivat HYTE-neuvottelujen dokumentaationa. HYTE-neuvotteluista nousseet asiat huomioidaan hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa, vuosittaisissa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyön painopisteissä ja HYTE-neuvottelukunnan seuraavissa kokouksissa jatketaan vuoropuhelua esille nousseista aiheista.

34. Miten yhdyspintatyö on organisoitu ja resursoitu?

Esim. asumiseen, työllisyyteen, kasvatukseen, opetukseen ja kotoutumiseen liittyvä yhdyspintatyö.

Pohjois-Savon kuntafoorumi, vapaaehtoinen vaikuttamistoimielin, on kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspintoja vahvistava yhteistyöfoorumi. Kuntafoorumi kokoaa yhteen kaikkien pohjoissavolaisten kuntien kuntajohtajat ja tarvittaessa yhdyspintateemasta vastuussa olevia viranhaltijoita mukaan foorumiin. Kuntafoorumi koordinoi viestintä ja markkinointijohtaja, joka kutsuu mukaan kokoukseen hyvinvointialuejohtajan, aluehallituksen sekä -valtuuston puheenjohtajiston sekä muut tapaamiseen tarvittavat viranhaltijat. Kuntafoorumin toimintasääntö: 202268-15-4365.PDF (oncloudos.com)

Kuntafoorumissa on työstetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton puitesopimus yhteistyön ja toimintatapojen periaatteiksi ja rakenteiksi. Puitesopimusta täydentää yhdyspintasuunnitelma, jossa kuvataan kuntien, työllisyyspalvelujen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen yhteistyön tilaa, rakenteita ja toimenpiteitä erilaisilla yhdyspinnoilla yhteistyön käynnistämiseksi ja jatkumiseksi. Dynasty tietopalvelu : Pohjois-Savon hyvinvointialue (oncloudos.com)

Yhteisiksi tavoitteiksi on tunnistettu neljä osa-aluetta:

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (HYTETU) edistäminen ehkäisee hyvinvointivajeita. Tavoitteena on sairastavuuden, mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen ehkäisy.

Asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut. Tavoitteena on asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut

Yhteinen työssäkäynnin, koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen ekosysteemi. Tavoitteena on henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman edistäminen.

Tietoon pohjautuva ennakointi talouden ja toiminnan suunnittelun tukena. Tavoitteena on yhteisen tulevaisuutta ennakoivan tilannekuvan pohjalta käyty vuoropuhelu tulevaisuuden suunnista.

Yhdyspintasuunnitelman mukaisesti yhdyspintatyö onnistuu, kun jokaiselta tasolta (johto, yhdyspinta, asiakas ja osallistuminen) löytyy vastinpari. Johdon tasolla sovitaan strategisista tavoitteista ja linjauksista. Yhdyspintasopimus ja -suunnitelma päivitetään kerran valtuustokaudessa kuntafoorumin järjestämissä kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton lakisääteisissä neuvotteluissa (611/2021 14§). Kuntafoorumissa seurataan yhdyspintapalveluiden toimivuutta ja järjestetään vuosittaiset alueittaiset palvelukeskustelut. Yhdyspintatasolla kuvataan ja sovitaan asiakaslähtöiset palvelupolut ja palvelujen yhteensovittaminen. Asiakaskohtaista yhteistyötä tehdään arjen tasolla ja edistetään sujuvaa asiakkaan neuvontaa ja ohjausta yhdyspinnalla toimivissa palveluissa. Asiakkaiden ja asukkaiden osallisuutta edistetään omissa palveluissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa.

HYTE-yhdyspinnat:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) yhdyspintatyön edistämiseksi on kuvattu yhdyspintoja konkreettisten toimenpiteiden tasolla eri HYTE-teemoissa ikäryhmittäin. Yhdyspintakuvioiden on tuotu esille sekä kunnan että alueen eri toimialojen, tukipalvelujen, asukkaan ja hänen läheisten sekä kumppaneiden kuten järjestöjen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden rooleja ja tehtäviä. Yhdyspintakuvioiden työstämistä on koordinoit Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattorit (3 hlöä) ja HYTE- ja osallisuuspäällikkö. Yhdyspintakuviot on tuotettu monialaisissa ja eri toimijoista koostuvissa HYTE-teemaverkostoissa. Yhdyspintakuviot tukevat selkeiden rakenteiden luomista, vahvistavat monialaista yhteistyötä ja tukevat uusien työntekijöiden perehdytystä. Kaikki HYTE-yhdyspintakuviot löytyvät Pohjois-Savon HYTE sivulta: Rakenteet - HYTE - Pohjois-Savo (pshyvinvointialue.fi) Yhdyspintakuviot toimivat palvelupolkukuvausten pohjana, jotka työstetään vuoden 2024 aikana valmiiksi.

Sivistys, sosiaali- ja terveydenhuollon yhdyspinnat:

Sivistys, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön rakenteita ovat perhekeskusverkostot (5), perhekeskuskoordinaatio ja kunnissa kohtaamispaikkaverkostot lapsille, nuorille ja perheille. Opiskeluhuollon yhdyspintarakenteita ovat alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, koulujen ja toisen asteen oppilaitosten opiskeluhooltoryhmät ja muut koulu- ja

opiskeluyhteistyötä edistävät verkostot.

Työllisyyden edistämisen yhdyspinta:

Työllisyyden edistämiseksi hyvinvointialueen rakenteet yhdyspinnalla ovat mm, kuntouttavat sosiaalipalvelut, TYP:n alueelliset johtoryhmät (3) ja Ohjaamot.

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspinta:

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspintatyö vaatii yhteistyötä yksilön asiakaspolulla, toimivia prosessikuvauksia kunta-HVA yhdyspinnoilla, yhteistyötä elinkeinoelämän ja ELY-keskusten kanssa. Pohjois-Savon maahanmuuttoverkosto kokoaa olennaiset viranomaistahot yhteen tarkastelemaan maahanmuuton tilannetta ja tämän alla on lähdetty kokoamaan kuntien ja hyvinvointialueen työntekijöitä säännöllisiin tapaamisiin keskustelemaan yhdyspintaprosesseista.

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautumisen yhdyspinta:

Kunnan ja pelastustoimen yhdyspinnan rakenteita ovat mm. Pohjois-Savon pelastustoimen kuntayhteistyöverkosto ja arjen turvallisuustyö, Pohjois-Savon valmiustoimikunta ja alueellinen varautumiseen liittyvä yhteistyö.

35. Millaisia tulostavoitteita hyvinvointialue on kuntien kanssa sopinut väestön hyvinvointia ja terveyttä koskien, ja miten tulostavoitteita seurataan?

Mukaan lukien väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Pohjois-Savon hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja osallisuuden edistämistä linjaa kuntayhteistyössä työstetty alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, johon on kuvattu HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025 (OSA1: Hyvinvointikertomus Hyvinvointikertomus ja OSA 2: Hyvinvointisuunnitelma Hyvinvointisuunnitelma):

- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Vanhemmuus vahvistuu
- Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen
- HYTE –resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältää hyvinvoinnin painopisteiden ja -tavoitteiden seurantamittarit, joiden toteutumista raportoidaan vuosittain aluevaltuustolle hyvinvoinnin vuosiraportin avulla. Seurantamittareina ovat ne keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mittarit, joilla on havaittu hyvinvointivajeet. Lisäksi seurantamittareina ovat kunnan, että hyvinvointialueen HYTE-kertoimet.

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden saavuttamista seurataan myös HYTE-neuvottelukunnassa osana lakisääteisiä HYTE-neuvotteluja. HYTE-neuvottelukunnassa on jäseniä jokaisesta kunnasta, hyvinvointialueen edustajista, oppilaitosten ja muiden toimijoiden (poliisi, apteekit, järjestöt, maakuntaliitto, TE-palvelut, poliisi) edustajia. HYTE-neuvotteluissa neuvotellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Pohjois-Savon talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026 2023330-20-76384.PDF (oncloudos.com) sisältää seuraavat seurantamittarit:

- kansallinen terveysindeksi (THL ja Kela); yleinen sairastavuusindeksi, sairausryhmäkohtaiset indeksit ja työkyvyttömyysindeksi
- TEAviisari kokonaistulos
- Hyvinvointialueen prosessi-indikaattorien keskiarvo (HYTE-kerroin)
- Osallisuusindikaattori (Kouluterveyskysely (lapset ja nuoret) ja Terve Suomi (aikuiset)
- Huono-osaisuusindeksi (Diak-karttasivusto)

36. Millaisia vaikuttavuustavoitteita hyvinvointialueellanne on asetettu YTA-alueen yhteistyölle (sote-palvelut ja tukipalvelut)?

Itäisen YTA-alueen yhteistyösopimus on valmistelussa ja tavoite on saada se hyväksytyä vuoden 2024 aikana. Sopimuksessa sovitaan yhteistyöstä YTA-alueella mm. Sote-palveluissa ja tukipalveluissa. Samalla arvioidaan vaikuttavuustavoitteiden asettamista.

37. Miten hyvinvointialueen ja alueen muiden aluekehitystoimijoiden (maakunnan liitto, alueen kunnat ja alueella olevat valtion toimintayksiköt sekä alueella toimivat koulutus-/tutkimusorganisaatiot) yhteistyötä on organisoitu alueen elinvoiman vahvistamisessa?

Kysymyksissä 33, 34 ja 35 on kuvattu laajasti organisoitumista. Lisäksi hyvinvointialueella on tiivis yhteistyö yliopiston ja oppilaitosten kanssa. Tähän organisoitumiseen kuuluu mm. TKKI-ohjausryhmä, Hyvinvointialue-UEF strateginen johtoryhmä sekä hyvinvointialueen tulevaisuus- ja strategiajaosto, johon oppilaitosten edustajat kuuluvat.

Alatavoite: Joustava ja kriisinkestävä palvelujärjestelmä turvaa väestön terveyttä, hyvinvointia ja riittävää toimeentuloa koko maassa

Ei kysymyksiä.

Tieto-päätavoitteen alla on kaksi tavoitetta:

Alatavoite: Palvelujärjestelmään sekä perusterveyden- ja sosiaalihuollon palveluihin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistuu

38. Millaisia toimia hyvinvointialue on luonut tai luomassa vahvistaakseen painotetusti perusterveyden- ja sosiaalihuollon palveluiden tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa?

Erittele 5 tärkeintä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen TKKI-toiminnan strategisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi aktiivinen tieteellinen tutkimus hyvinvointialueen kaikilla sektoreilla. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on perustettu klinisen tutkimuksen-, sosiaalipalvelujen-, hoitotieteen sekä sosiaali- ja terveysjohtamisen- sekä hyvinvointipalvelujen tutkimuskeskukset. Tutkimuskeskuksiin on rekrytoitu tutkimuspäälliköitä sekä yhteisrahoitteisia professoreja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Kliinisen lääketieteen, hoitotieteen, sosiaali- ja terveysjohtamisen, sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön sekä hyvinvointi- ja pelastuspalvelujen tutkimusedellytysten luonti ja tutkimustiedon käytännöllinen hyödyntäminen on tutkimuskeskusten toiminnan keskiössä.

TKKI-toiminnan strategisen ohjelman mukaisesti olemme kehittämässä Pohjois-Savon hyvinvointialueen omia "yliopistollisia sosiaali- ja terveyskeskuksia". Aloitamme valitsemalla yhden alueellinen sosiaali- ja terveyskeskuksen, johon kohdistetaan intensiivisempi arjen rajapinnassa oleva vaikuttavuuskoulutus ja toteutetaan osana asiakas-/potilastyötä kaikkien perustason sote-palveluiden, niiden integraation ja hyvinvoinnin edistämisen vaikuttavuustutkimus. Muut alueelliset keskukset toimivat vertaiskehittämisen vertailukohtana. Näin voidaan osoittaa vertailuasetelmalla valitun "yliopistollisen sosiaali- ja terveyskeskuksen" toiminnan vaikuttavuus suhteessa muihin sote-keskuksiin; uusien menetelmien ja oppien hyödyntäminen sekä toiminnan kehittäminen myös muissa alueellisissa keskuksissa.

TKKI-toiminnan strategisessa ohjelman keskeisimpiä toimenpiteitä on ulkoisen tutkimusrahoituksen määrän kasvattaminen. Tämä työ, johon hyvinvointialue on investoinut mm. tutkimusrahoituksen erityisasiantuntijan, kohdistuu voimakkaasti myös perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tutkimukseen, sillä näillä aloilla tutkimustoiminnan ulkoinen rahoitus ja myös tutkimustoiminnan volyymi on ollut muita aloja heikompaa.

TKKI-toiminnan strategisen ohjelman mukaan on tärkeää perustaa alueellinen avoin innovaatioekosysteemi, joka kerää tehokkaasti kaikki aloitteet, innovaatiot ja kehittämiskohteet ja mahdollistaa niiden järjestelmällisen kehittämisen ja hallinnan. Perustettavan innovaatioekosysteemin ytimessä on hyvinvointialueen kaikkien sektorien henkilöstön ja opiskelijoiden sekä alueen elinkeinoelämän että oppilaitosten tiivis yhteistyö.

Koulutuksen osalta on rakennettu malli monialaisiin oppimisympäristöihin, joka vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon alan opiskelijoiden monialaista osaamista. Yhteistyö perusterveyden- ja sosiaalihuollon monialaisten toimijoiden (työelämäedustajat ja koulutusorganisaatiot) kanssa on tiivistä ja säännöllistä, mm. ITU (Interprofessional Training Unit) -verkosto ja yhteistyöpalaverit. Koulutukseen liittyviä palveluita tarjotaan yhtäläisesti (mm. työpaikkaohjaajakoulutukset, opiskelijoiden harjoitteluiden tuki, lääkelaskujen tukiopetus, elvytyskoulutukset) niin perusterveyden- ja sosiaalihuollon kuin erityispalveluiden yksiköille. YTA-tasoiset yhteistyöverkostot on rakennettu opiskelija-asioiden ja jatkuvan oppimisen teemojen ympärille. Hyvinvointialueen palvelutuotannon yksiköille on nimetty vastuuhenkilöt koulutukseen liittyvissä asioissa. Koulutustarpeet on kartoitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen perusterveyden- ja sosiaalihuollon osalta alakohtaisesti. Pohjois-Savon hyvinvointialueen jatkuvan oppimisen ekosysteemi on rakenteilla.

39. Millaisia suunnitelmia ja toimia hyvinvointialueella ja yhteistyöalueella on tutkimus, kehittäminen, koulutus, osaaminen ja innovaatio –toimintojen ja niihin liittyvien yhteistyörakenteiden vahvistamiseksi?

Erittele 5 tärkeintä.

Tavoitteenamme on tuottaa tiiviissä yhteistyössä koulutusta ja tukea lausunto- ja lupa-asioissa, tutkimuseettisissä kysymyksissä, tiedonhaussa, tutkijan tietoturvallisen käyttöympäristön palveluissa, analyysipalveluissa, tilastotieteen palveluissa, tutkija- ja tutkimusryhmävalmennuksissa, valtion tutkimusrahoituksen hallinnoinnissa, tutkimuslakipalveluissa, tiedeviestinnässä sekä tutkijoiden, tutkimushoitajien/tutkimusta tukevan henkilöstön ja tukipalveluhenkilöstön koulutuksessa.

Tavoitteenamme on kehittää tutkimusinfrastruktuurin yhteiskäyttöä perustamalla yhteinen tutkimusinfrastruktuurirekisteri.

Lääke- ja laitetutkimusten hajautettua toteuttamista koko yhteistyöalueella helpotetaan selvittämällä ja kehittämällä yhteistä fasilitointia sekä yhtenäistämällä lupiin ja sopimukseen liittyviä prosesseja. Selvitämme yritysten yhteydenottojen, tutkimus- ja testauspalvelujen markkinoinnin ja fasilitoinnin sekä lupiin ja sopimukseen liittyvän palvelun keskittämistä.

Tietopöiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä ja Pohjois-Savon hyvinvointialueella sijaitsevaa toisiolain vaatimukset täyttävää tutkijan tietoturvallista käyttöympäristöä voidaan käyttää koko yhteistyöalueen palvelututkimuksiin liittyviin tarpeisiin. Fyysisiä tutkimus-, kehittämis- ja kokeiluympäristöjä rakennetaan tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueiden ja koulutusorganisaatioiden kesken.

YTA-koulutusverkosto on perustettu hyvinvointialueille siirtymisen jälkeen. Verkosto järjestää puolivuositain yhteiset koulutuspäivät ja kehittää koulutukseen liittyviä asioita yhteistyössä. Lisäksi koulutustoimintaa johtavat kokoontuvat säännöllisesti kerran kuukaudessa ajankohtaisten koulutusasioiden parissa. Vuoden 2024 aikana aloitetaan pedagogiset – koulutukset kaikkien alojen koulutuksen ja opiskelijaohjauksen parissa työskenteleville.

Alatavoite: Kansallisesti ja yhteistyöalueittain suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatio tukevat tavoitteiden saavuttamista ja asukaslähtöistä toiminnan uudistamista

40. Minkä tietojärjestelmien osalta olette sopineet muiden samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden kanssa suunnitelmasta niiden hankkimiseksi ja käyttöönottamiseksi yhteistyössä?

Valtioneuvoston vahvistamissa valtakunnallisissa tavoitteissa edellytetään, että yhteistyöalueet laativat osana yhteistyöaluesopimustaan yhteisen suunnitelman siitä, miten tietojärjestelmien uudistamisen edellyttämät hankinnat ja käyttöönotot toteutetaan yhteistyössä. Lisäksi valtioneuvosto on asettanut tavoitteeksi, että pitkällä aikavälillä laaja-alaiset tietojärjestelmät hankitaan yhteistyöaluetasoisesti.

Valtioneuvoston vahvistamissa valtakunnallisissa tavoitteissa edellytetään, että yhteistyöalueet laativat osana yhteistyöaluesopimustaan yhteisen suunnitelman siitä, miten tietojärjestelmien uudistamisen edellyttämät hankinnat ja käyttöönotot toteutetaan yhteistyössä. Lisäksi valtioneuvosto on asettanut tavoitteeksi, että pitkällä aikavälillä laaja-alaiset tietojärjestelmät hankitaan yhteistyöaluetasoisesti.

YTA alueen järjestämissopimuksessa on tunnistettu neljä yhteistyöaluetta, joilla suunnitellaan YTA-alueen tasoista yhteistyötä. Alueet ovat 1. Yhteistyö tuotannon- ja toiminnanohjauksessa, 2. Yhteistyö tietojohdamisessa, 3. Asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyvä yhteistyö ja 4. Digiratkaisut ja arkkitehtuuri. Jokaisen osa-alueen kohdalta on tunnistettu keskeiset teemat, joita viedään eteenpäin YTA-alueen laajuisesti sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä on kilpailutettu Istekki Oy:n toimesta Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueille. Käyttöönotot järjestelmän osalta on menossa.

Keski-Suomi ja Pohjois-Savo ovat kilpailuttamassa digitaalista palvelualustaa yhteishankintana keväällä 2024.

Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo ovat aloittaneet APTJ-yhteishankinnan, joka alkaa alueiden yhteisellä esiselvityksellä.

41. Tunnistatteko jotain ongelmia tai haasteita, jotka vaikeuttavat sopimista yhteistyöaluetasoisista tietojärjestelmähankinnoista? Mitä nämä haasteet ovat?

YTA-alueella digiratkaisujen ja arkkitehtuurin tulevaisuus nojaa yhteistyöhön ja standardoituun ekosysteemiin. Keskeistä on teknologioiden yhteensopivuus, resurssien tehokas käyttö ja osaamisen jakaminen. Tavoitteena on integroida pilvipalvelut saumattomasti arkkitehtuuriin ja varmistaa digipalveluiden yhteistoiminnallisuus. Pyrkimyksenä on luoda joustava, turvallinen ja innovatiivinen digiympäristö YTA-alueen toimijoille.

Yhtenäisen investointisuunnitelman rakentuminen edellyttää vaiheistusta. Ensimmäisessä vaiheessa tuotetaan yhtenäinen viitearkkitehtuuri, jonka perusteella syntyy yhteinen käsite ja termistö, minkä perusteella muodostetaan yhteinen sähköisten järjestelmien investointisuunnitelma.

Itäisen yhteistyöalueen tietohallintojohtajat ja tietohallinnon investoinneista vastaavat kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään sopimuskohteina olevia yhteistyöhankkeita.

Yksi suuremmista haasteista on se, että YTA-alueella ei ole juridista toimielintä, joka vastaisi järjestäjänä palvelutuotannon järjestämisestä, yhdestä investointibudjetista ja hankintojen rahoittamisesta. YTA alueen toimintaympäristön ja palvelutuotannon yhtenäistäminen on edellytyksenä sille, että YTA-alueella voidaan oikeasti toteuttaa yhteisiä tietojärjestelmäkäyttöönottoja, joiden tavoitteena on yksi ja yhteinen järjestelmäympäristö. Hallintorakenteiden ja toimintaympäristöjen ollessa erillisiä, tietojärjestelmähankinnoissa yhteistyö rajoittuu hyvin usein vain yhteishankintoihin ja hankintojen kustannusten jakamiseen.

42. Miten suuri merkitys digitaalisilla palveluilla on osana hyvinvointialueenne palvelustrategiaa?

Arvioikaa asteikolla 1-10 (1 = ei merkitystä, 10 = erittäin suuri merkitys).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Arvio merkittävydestä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

Digiturvan kokonaiskuvapalvelu

Tämän hyvinvointialueen selvityksen osana pyydämme teitä erikseen vastaamaan Digi- ja väestötietoviraston Digiturvan kokonaiskuvapalvelu –kyselyyn, joka toteutetaan Kokonaiskuvapalvelussa. Kysely löytyy suomi.fi palveluhallinnasta: <https://palveluhallinta.suomi.fi/fi>

Kokonaiskuvapalvelu näkyy niille käyttäjille, joille organisaatio on antanut palveluun oikeudet. Palveluhallinnasta löytyy myös Digiriskienhallinnan palvelu ja Julkri-palvelu. Täältä löytyy ohjeita palvelun käyttöönottoon niille organisaatioille, jotka eivät ole vielä ottaneet ko. palveluita käyttöön: <https://dvv.fi/digiturvan-tietopalvelut>.

Digiturvan kokonaiskuvapalvelun tavoitteena on tarjota työkalu organisaatioille digitaalisen turvallisuuden kokonaiskuvan seurantaan varten.

Huomaattehan, että kyselyyn toivotaan vastauksia, tietojen päivitystä tai vähintään kyselyn uudelleen tallentamista maaliskuun aikana, jotta tulokset nousevat uuteen raporttiin.

Lisätietoja Digiturvan kokonaiskuvapalvelusta ja kyselyyn vastaamisesta saa osoitteesta digiturva@dvv.fi

Osa II: Hyvinvointialueille annetut toimenpidesuosituksukset ja hyvinvointialueiden strategiset tavoitteet

43. Mihin toimenpiteisiin hyvinvointialue on ryhtynyt sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön järjestämislain 24 §:ssä tarkoitetuissa vuosittaisissa neuvotteluissa annettujen toimenpidesuosituksen toteuttamiseksi?

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

Alueen on merkittävästi vauhditettava päätöksentekoa toiminnan ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.

Aluehallitus on käynnistänyt hyvinvointialueen palvelutoimintaa ja palveluverkkoa koskevan reformin syyskuussa 2023. Päätökset tehdään vastaanottopalvelujen ja vuodeosastopalvelujen sekä -verkon osalta kesäkuussa 2024.

Perhe- ja vammaispalveluiden sekä KYS-sairaalatoiminnan uudistuksista päätetään syksyllä viimeistään talousarvion 2025 vahvistamisen yhteydessä.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpideohjelmat ovat käynnistyneet ja niitä seurataan säännöllisellä raportoinnilla vuosineljänneksittäin. Tarvittaessa kuukausiraportoinnin yhteydessä.

Alueen on kevennettävä palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.

Palvelurakenteen tarkastelu sekä palveluverkon tarkastelu sisältyy kohdassa 1 mainittuun palvelureformiin, josta ensimmäiset päätökset tehdään kesäkuussa 2025. Tavoitteena on kiinteän verkon tiivistäminen, tilatehokkuuden nostaminen ja merkittävä digitaalisten ja etäpalveluiden lisääminen.

Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.

Alueella on tunnistettu vuokratyövoiman osuus palvelutoiminnassa. Kohdassa 1 mainitussa reformissa on huomioitu kustannusvaikutukset vuokratyövoiman vähentämisestä ja oman henkilöstön käytön vahvistamisesta tai uusien toimintamallien käyttöönottamisesta.

Alueen on otettava vastuu YTA-yhteistyöstä ja nopeutettava sekä vahvistettava sitä.

YTA-sopimus on valmisteltu talven aikana ja tulee hyvinvointialueiden käsittelyyn vuoden 2024 aikana.

SM:n suositusehdotukset:

Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.

Uudistus- / kehittämistoiminta on merkittävässä roolissa osana strategiaa. Alueella on seurantajärjestelmä kunkin kehittämishankkeen / projektin etenemisestä sekä tavoitteiden toteutumisesta.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on sitoutunut pelastustoimen hallinnonalan tavoitteisiin ja huomioi oman toiminnan kehittämisessä sekä palveluntuotannon toteuttamisessa sisäministeriön julkaisussa ”Pelastustoimen palveluiden ja taloudentila 2023 (1:2024, SM)” tunnistetut kehityskohteet ja toimenpide-ehdotukset Pohjois-Savon toimintaympäristön erityispiirteet ja talouden reunaehdot huomioiden.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen (2023–2027) laadinnan yhteydessä tunnistettiin useita kehittämistoimenpiteitä edellyttäviä aihealueita ja kehityskohteita. Kehittämistoimenpiteitä edellyttävien aihealueiden osalta laadittiin selkeä prioriteetti- ja kiireellisyysjärjestys, jonka mukaisesti kehittämistoimenpiteitä kehitetään välillä 2023–2027 (tarkempi erittely palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmassa). Kehitettäviä teemoja ovat esim. tiedolla johtaminen, henkilöstön osaamisprofiilin määrittäminen, työhyvinvointi ja jatkuvuudenhallinta sekä varautumisen kokonaisuus. Osa kehittämiskohteista edellyttää usean vuoden kehittämistoimenpiteitä.

Pohjois-Savon pelastuslaitos näkee palvelutasopäätöksessä tunnistettujen kehittämistoimenpiteiden toteuttamisen kriittisenä ja toimenpiteet on kyettävä toteuttamaan palvelutasopäätöksen sisältökirjauksien mukaisella tavalla. Tämän tavoitteen edistämiseksi pelastuslaitos on hakenut kriittisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi erillistä hankerahoitusta.

Hankerahoituksen avulla henkilökuntaa ja työaikaa voidaan kohdentaa kehittämissuunnitelmien laadintaan ja toteutukseen. Resurssi mahdollistaa riittävän laajojen suunnitelmien laadinnan sisältäen aikataulutuksen. Hankerahoitus mahdollistaa myös erillisten asiantuntijoiden tietoperustan hyödyntämisen pelastuslaitoksen toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä.

Kehittämistoimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena on luoda toimintamalli, jolla pelastuslaitos kykenee tuottamaan riskeiltään samankaltaisille alueille mahdollisimman samankaltaiset ja yhdenvertaiset palvelut koko maakunnan alueella (lähipalveluperiaate).

Yhdenvertaisten palveluiden toteuttamiseksi pelastuslaitos kehittää edelleen toimintaympäristön analysointimenetelmiä. Tavoitteena on kyetä tunnistamaan palvelutarve sekä arvioimaan palveluntuotannon vaikuttavuutta toimintaympäristö huomioiden. Pelastuslaitokselle muodostuisi parempi tilannekuva kehittämistarpeista vaikuttavien, kustannustehokkaiden ja suorituskykyisten palveluiden sekä päivitetyn palvelukonseptin mahdollistamiseksi.

Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on sitoutunut pelastustoimen hallinnonalan tulipalojen puolittamista koskevaan tavoitteeseen ja tekee saatavilla olevilla resursseilla toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi. Lainsäädännön mukaiset tehtävät ovat ensisijainen ja merkittävin tapa tavoitteen saavuttamisessa.

Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota myös asumisen paloturvallisuuden edistämiseen, jossa tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen sekä omatoimisen varautumisen ja ennaltaehkäisyn merkityksen korostaminen kaikissa väestöryhmissä.

Kodin paloturvallisuuteen liittyvissä tehdään yhteistyötä Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen sekä muiden viranomaisten kanssa. Yhteistyön erityisenä kohderyhmänä on ikääntyvien palvelut ja kotiin vietävien palveluiden uudistamisprosessi, jonka osalta hyvinvointialue on tehnyt päätöksen vuodeosastopaikkojen vähentämiseksi Pohjois-Savon maakunnan alueella

Vuodepaikkojen vähentymisen myötä kodin paloturvallisuuteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota, koska tulevaisuudessa entistä suurempaa väestömäärää hoidetaan kotona ja hoidon tarvetta arvioidaan etäyhteyden tai kotiin vietävän hoitotoimenpiteen toteuttamisen yhteydessä

Kotona voi asua puutteellisen toimintakyvyn omaavia henkilöitä, jotka eivät välttämättä kykene omatoimiseen varautumiseen tai omatoimiseen poistumiseen mahdollisessa tulipalotilanteessa

Pelastuslaitos kiinnittää erityistä huomiota ja kehittää edelleen pelastuslaitoksen toimesta toteutettavaa paloriskitarkastelua (proaktiivinen) sekä palontutinnan (reaktiivinen) toimintamallia, jossa tavoitteena on tunnistaa tulipalon aiheuttajan juurisyy.

Juurisyyntunnistamisen jälkeen pelastuslaitos antaa toimenpide tai kehittämissuosituksia sekä lisää valistus- ja neuvontatoimenpiteitä siten, että samat tunnistetut tekijät eivät aiheuttaisi uusia ja samasta syystä syttyviä tulipaloja Pohjois-Savon alueella.

Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.

Pelastustoimi on kehittänyt palveluverkkoa kasvavilla alueilla mm. Kuopion kantakaupungissa on lisätty pelastusasemia.

Pienille pelastusasemille on tarkoitus rekrytoida asemavastaavat (vanhempi pelastaja) turvaamaan sivutoimisen henkilökunnan

miehittämiensä asemien toiminta.

Pelastuslaitos on sitoutunut pelastustoimen hallinnonalan tavoitteisiin ja tavoitteena on, että pelastustoimen palvelutuotanto toimii kaikissa olosuhteissa paikallisena, alueellisena ja valtakunnallisesti yhteensopivana toimintakokonaisuutena. Tavoitteen saavuttamiseksi suorituskykyä kehitetään mahdollisimman hyvälle tasolle Pohjois-Savon riskiprofiili ja talouden reunaehdot huomioiden.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on kyetä tuottamaan riskeiltään samankaltaisille alueille mahdollisimman samankaltaiset ja yhdenvertaiset palvelut koko maakunnan alueella (lähipalveluperiaate).

Pohjois-Savon pelastustoimen ja toimintavalmiuden kehittämiseen saatavilla olevat resurssit ovat rajalliset, minkä vuoksi pelastuslaitos rakentaa palvelutuotantoa mahdollisimman yhteensopivaksi yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa. Näin Pohjois-Savon maakunnan alueelle muodostuu poikkihallinnollisesti yhteensovitettu palvelutuotannon kokonaissuorituskyky, jossa avun tarvitsija saa avun lähimmältä toimijalta. Toimintaperiaatemallin taustalla on yhteiskunnan resurssien tarkoituksenmukainen käyttäminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamalli (YTS 2017, 7)

Pelastuslaitos on uudistanut ja tulee uudistamaan merkittäväällä tavalla pelastustoiminnan valmius- ja johtamisjärjestelmää vuosien 2024–2025 aikana. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmän kehittämistoimenpiteiden viitekehys perustuu kolmiportaiseen toimintaperiaatteeseen ja tasoajatteluun seuraavasti; paikallinen, alueellinen ja valtakunnallinen taso

Pelastustoiminnan valmius- ja johtamisjärjestelmän suunnittelu ja kehittämistoimenpiteet muodostuvat pelastustoiminnan johtamisen suorituskykyvaatimuksien ja lainsäädännön perusteella.

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä suunnitellaan ja yhteensovitetään yhdessä Itä-Suomen yhteistyöalueen pelastuslaitoksien kanssa, mistä muodostuu Itä-Suomen yhteistyöalueen alueellinen pelastustoiminnan johtamisen suorituskyky.

Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisäätteisten tehtävien toteuttamiseen.

Hyvinvointialueen pelastustoimen ja turvallisuuspalveluiden toimialan organisointia uudistetaan parhaillaan. Tarkoitus on varmistaa riittävä resurssi väestönsuojeluun alueelliseen varautumiseen ja tärkeisiin lakisäätteisiin tehtäviin.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kiinnittää erityistä huomiota varautumis- ja väestönsuojelutehtävien hoitamiseen varattujen resurssien toteuttamiseen tehtyjen päätösten mukaisesti.

Varautumis- ja väestönsuojeluresurssit suunnataan Pohjois-Savon pelastuslaitoksella lakisäätteisten tehtävien hoitamiseen sekä jo kertyneen korjausvelan purkamiseen vuosien 2024–2027 aikana. Tarvittaessa Pohjois-Savon pelastuslaitos palkkaa määräaikaista projektityöntekijöitä avustamaan korjausvelan purkamisessa ja suunnitelmien saattamisessa ajantasaisen lainsäädännön täyttäväksi.

Pohjois-Savon pelastuslaitos sitoutuu väestönsuojelumuodostelmiin kuuluvan henkilöstön koulutusten järjestämiseen, parantamiseen ja niiden jatkuvuuden turvaamiseen.

Pohjois-Savon pelastuslaitos osallistuu jatkossakin aktiivisesti varautumisverkostoissa toimimiseen paikallisesti, alueellisesti että myös valtakunnallisesti.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on omalta osaltaan sitoutunut selkiyttämään varautumisjärjestelyiden koordinaatiota ja valmiussuunnittelua niin valtakunnallisella kuin alueellisella tasolla johtamis- ja tilannekuvatoimintojen, materiaalistien valmiuksien ja logististen järjestelyjen osalta.

Pohjois-Savon pelastuslaitos laatii VSS-koulutussuunnitelman, jolla varmistetaan johto- ja erityistehtäviin nimettyjen henkilöiden koulutus ja osaamisen kehittäminen. Pelastuslaitoksen henkilöstö koulutautuu väestönsuojelutehtäviin Pelastusopiston, pelastuslaitoksen sisäisissä ja muissa varautumisen koulutustilaisuuksissa.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kehittää rauniopelastamisen suorituskykyä yhdessä YT-alueen pelastuslaitosten kanssa.

Pohjois-Savon pelastuslaitos sitoutuu päivittämään väestönsuojeluun liittyvät suunnitelmat ja yhteensovittamaan ne vastaamaan nykyisiä vaatimuksia, tarpeita sekä hallintorakenteita vuosien 2024–2027 aikana. Väestönsuojeluun varautumisen suunnitelmat jalkautetaan sekä koulutetaan ja niiden toimivuus testataan järjestettävillä harjoituksilla vuosien 2025 ja 2027 aikana.

Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen suurin pääoma on osaava ja motivoitunut henkilökunta. Hyvinvoiva ja osaava henkilökunta tuottaa pelastuslaitoksen lakisääteiset ja asiakaslähtöiset palvelut Pohjois-Savon maakunnan alueella.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kiinnittää erityistä huomiota työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen, koska sillä on suora syy-seurausvaikutus henkilökuntaan ja edelleen palvelutuotantoon ja asiakaspalveluun .

Työhyvinvointiin ja työturvallisuuden kehittämiseen sisältyvät toimenpiteet toteutetaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen ohjaamana ja tarvittaessa tukemana.

Pohjois-Savon pelastuslaitos ja Pohjois-Savon hyvinvointialue ovat nimenneet työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kehittämiseen yhdyshenkilöt. Vertaistuki ja benchmarking toteutuu heidän kauttaan tasavertaisen kumppanuuden keinoin koko maakunnan alueella.

44. Miten hyvinvointialueenne strategiset tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet?

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialueen strategian joulukuussa 2022 (Strategia ja suunnitelmat - Pohjois-Savon hyvinvointialue - Pohjois-Savo (pshyvinvointialue.fi)). Strategian toimeenpanosuunnitelma valmisteltiin vuoden 2023 aikana. Suunnitelma kuvaa hyvinvointialueen strategian seurannassa käytettävät mittarit, sen toimeenpanoa varten suunniteltavat strategiset ohjelmat sekä strategian juurruttamisen ja viestinnän periaatteet. Mittarien lähtötasot vuodelta 2023 on kuvattu toimintakertomuksessa (2024452-6-103197.PDF (oncloudos.com)). Strategian ja sen toimenpideohjelmien tavoitteiden mittarit ja niiden tavoitetasot ovat alustavia ja tarkentuvat ohjelmakauden aikana osana tiedolla johtamisen kehittämistä vuoden 2024 aikana. Toimeenpanon keskeinen osa ovat strategiset toimeenpano-ohjelmat:

- palvelustrategia ja sen toimeenpano-ohjelma
- henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen
- digitaalisten palveluiden kehittäminen
- hallinto, hankinnat ja tilat
- tutkimus, kehitys, innovaatiotoiminta ja opetus
- pelastustoimen palvelutasopäätös.

Strategian toimeenpano-ohjelmat sisältävät syksyllä 2022 hyväksytyyn tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpiteitä. Tuottavuus- ja taloudellisuus ohjelman toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ja raportoidaan aluevaltuustolle puolivuositteittain osana valtiovarainministeriölle tehtävää arviointia. Tulevaisuus- ja strategiajaosto seuraa strategisten ohjelmien toimeenpanoa.

Toimeenpanoon hyödynnetään ”hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023–2025 saatua valtionavustusta” (aluehallitus 14.6.2023 § 212). Taulukossa (2024452-6-103197.PDF (oncloudos.com)) on esitelty käynnissä olevien kehittämistoimenpiteiden määrä tammikuussa 2024. Tulevaisuus- ja strategiajaosto seuraa strategisten ohjelmien toimeenpanoa.

45. Mitä muuta haluatte tuoda esille ja valtioneuvostolle tiedoksi koskien hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistehtävää?

-

46. Lisää tarvittaessa taustamateriaalia tästä:

Liitetiedostojen maksimimäärä 10, yksittäisen tiedoston maksimikoko 20 Mt.

Tämä selvitys tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön (kirjaamo.stm@gov.fi) sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjaamoihin (kirjaamo@thl.fi) viimeistään 3.5.2024 klo 16.15. Webropol-lomakkeelle täytetyt vastaukset tulee tulostaa pdf-muodossa ja toimittaa allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä.

Kun vastaukset ovat valmiit, paikakaa Lähetä-painiketta. Lähetä-

painikkeen jälkeen avautuu vastausten yhteenvetosivu, joka tulee lähettää em. kirjaamoihin allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteenä. Sivun voi tulostaa, muuntaa pdf:ksi tai lähettää sähköpostiin. Yhteenvetosivulla on mahdollista myös muokata vastauksia viimeisen kerran. Sulje-painikkeen painamisen jälkeen vastauksia ei enää voi muokata.

Lisätietoja tarvittaessa antaa sisällöllisissä kysymyksissä Petra Kokko, petra.kokko@gov.fi ja teknisissä kysymyksissä Tinja Toivonen, tinja.toivonen@gov.fi